

TURCO. Primera prueba.

Doğan Hızlan - Hürriyet

Kurultay'ın açılışında romancılar konuştu

ELGİNKAN VAKFI'nın düzenlediği Türk Dili ve Edebiyatı Kurultayı'nın ikincisi dün başladı. "Gelenekten Geleceğe Türk Edebiyatı" genel başlığını taşıyan kurultayın açılışında romancılar, romanları ve genel olarak roman üzerine düşüncelerini anlattılar. Yöneticiliğini üstlendiğim oturumda Oya Baydar, Erol Üyepazarcı, Ahmet Ümit, Hikmet Temel Akarsu ve Murat Gülsoy konuşmacı olarak yer aldılar.

Şahsen, 'gelenek'ten geleceğe uzanan bir çizgi çekiyorsak edebiyatla ilgilenen, okur yazar, akademisyen veya meraklısı Türk edebiyat tarihini, edebi geleneği oluşturan adları bilmek durumundadır. Onu benimser veya reddeder, bu okurum veya yazarın seçimidir. Ancak reddetmek için de bilmek zorundadır. O yüzden, ne olursa olsun roman yazarıyım veya yazacağım diyenin, aynı zamanda roman okuyorum diyen okurun da mutlaka örneğin Ahmet Mithat Efendi'nin, Halit Ziya'nın, Peyami Safa'nın eserlerini okumak durumundadır inancındayım. Daha sonra bugüne kadar çizilecek çizelge içinde, 'yüksek' edebiyatın, iyi edebiyatın, popüler edebiyatın, polisiye romanın, tarihi romanın ayrımını daha doğru yapar, bilinçli bir seçim yapma şansını yakalarsınız.

İlk sözü Oya Baydar'a verdim. Onun romanlarına ve toplumsal ve siyasal hayatımızın engebeleri yansımasıdır. Çünkü o dönemleri yaşayan biri olarak, o günleri anlatmıştır. Çağın tanığı adlardandır Baydar. Oldukça renkli konuşmasında bugünün roman ve bilhassa dil anlayışına itirazlarını dile getirdi. Dar dilli romanların, kötü edebiyatın iyi edebiyatı kovduğunun, eleştiri müessesesinin geri plana itildiğinin altını çizdi. 'Roman'ın edebi tür değil, ticari meta gibi görüldüğünü dile getirdi.

Erol Üyepazarcı, polisiye romanın edebiyat tarihimizdeki 'esaslı' yerini anlatırken, önemli olanın 'polisiye roman' denince aklımıza neyin geldiği olduğunu söyledi. Zira Dostoyevski'nin yazdığı romanları da polisiye kurgu içine dahil edilebileceğinin altını çizdi. Polisiye roman geleneği bahsinde de önemli bir bilgiyi paylaştı Üyepazarcı; Türkçe'de telif polisiye roman yayımlandığında İspanya ve Almanya'da henüz yayımlanmamış olduğunu belirtti. Daha sonra kısaca yakın zamanda yayımlanacak çalışmasında da ele aldığı 'popüler roman' kavramını irdeledi.

Gerek polisiye bağlamında, gerek çok satmak ve popülerlik bağlamında birinci ağızdan bilgiyi Ahmet Ümit vereceği için sözü ona bıraktık. Ümit polisiye anlatının aslında bir 'tür' ile sınırlandırılmayacağını ve tarih boyunca, insanla ilgili olan her bahiste bir 'polisiye' vakanın yer aldığını belirtti. Yazma disiplini ve çalışma biçimi kadar 'dil bilincini' de tüm detaylarıyla açıkladı.

Murat Gülsoy, romancının neden roman yazdığını ve okurun neden roman okuduğunu 'başka hayat' kavramı üzerinden ele alarak açıkladı.